

Geachte Heer Andriessen, beste Louis,

Het is voor mij een grote eer om u bij deze feestelijke gelegenheid – ook namens professor Kati Röttger – te mogen toespreken. De Universiteit van Amsterdam kent u vandaag de titel van eredoctor toe ‘vanwege uw belangrijke bijdrage aan de uitvoerende kunsten en de wetenschappelijke studie ervan, in het bijzonder op het gebied van het Nederlandse muziektheater’. U wist met uw muziek regisseurs aan te trekken zoals Robert Wilson en Peter Greenaway, die haar op toneel hebben gebracht. Uw oeuvre als componist, musicus en schrijver heeft het muzikale landschap van Nederland en daarbuiten decennia lang gevormd.

Uw oeuvre geeft ook een voorbeeld van eruditie en tegendraads denken – aspecten die voor integer wetenschappelijk onderzoek kenmerkend zijn. Academisme – dat heeft u herhaalde malen verklaard – is niet van u. Maar het tegendraadse en kritische denken en handelen wel. Scherp, soms schelms en altijd bewegelijk – zijn uw klanken en uw woorden. Dat niet enkel in het praten over muziek, maar juist in muziek zélf diepgaande reflectie over muziek gebeurt, bewijst uw oeuvre keer op keer: of het nu gaat om een toccata die de letterlijke betekenis van het woord weer in de oren van de luisteraars hamert, of om een opera waarin Sweelinck en Cage met elkaar versmelten tot een geheel dat toch onmiskenbaar als Louis Andriessen klinkt.

De Universiteit van Amsterdam heeft niet lang geleden besloten om voor de kunsten een nieuwe status in te ruimen. Het is nu mogelijk om ook de kennis die inherent is aan de kunsten zelf als een wetenschappelijke uiting op te vatten en – uiteindelijk – als onderdeel van een doctoraat op te nemen. Dit is nieuw voor ons, maar het is oud binnen de muziek. Muziek was een van de eerste gebieden, waarin wetmatige verhoudingen werden onderzocht en geformuleerd, zoals de Pythagoreïsche consonante intervallen in de Griekse oudheid. Muziek is nog steeds een gebied dat het ons mogelijk maakt de wereld en onszelf te exploreren. Uw muziek wijst ons hierbij de weg. Ze stelt ons in staat om zo moeilijk vatbare onderwerpen te ervaren als de materialiteit van klank en het gevoel van tijd.

Aan het Koninklijk Concertgebouworkest hebben we het te danken, dat we nu de diepte in durven van een van uw composities. De musici zullen het stuk *Zilver* ten gehore brengen. Dit stuk neemt ons mee, en het neemt hiervoor de tijd: We kunnen ons in elk van de fonkelende klanken verdiepen. Tegelijk ontstaat een beweging waaraan we niet kunnen ontkomen. Een gevoel van tijd krijgt gestalte. Het ritme versnelt; een drive ontstaat; voordat we eraan toe komen om ons af te vragen hoe lang het duurde, sluit het stuk zoals het was begonnen met fonkelend klanken. Maar we horen nu anders. Want we hebben ervaren hoe de tijd het zilver slaat.